

Macůrek, Josef

## Rejstřík věcný

In: Macůrek, Josef. *České země a Slovensko (1620-1750) : studie z dějin politických, hospodářských a interetnických vztahů*. Vyd. 1. Brno: Universita J.E. Purkyně, 1969, pp. 333-337

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/120300>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

## REJSTŘÍK VĚCNÝ

- aksamit (sukno) 156, 160  
anabaptisté v. novokřtěníci  
arcibiskup ostřihomský 65  
archív žilinský 190  
arma – zbraně 188  
armáda 174, 183, 184, 185  
armata manu – ozbrojenou rukou 188  
arrest 108, 112, 131, 173, 227  
attentata – útočné pokusy 187  
aufšlak (aufschlag) – poplatek, přírážka  
109  
avisi (avise) – zprávy 174, 183, 191, 265  
avisírovati – oznámit 183
- balbif – balbíř – barvíř – ranhojič 130,  
153  
bečky vína 93, 109, 218  
berani 207  
biskup olomoucký 65, 160, 164  
bohoslužby 230  
brány, zeměděl. nářadí 238  
Bratří čeští 45 ad., 192–203  
bry 205
- cagwarter 104  
calceamenta – obuv 219  
causapia 219  
cedule řezané – potvrzení 84, 117  
cech krejčovský 146  
cech soukenický (v Trenčíně) 259, 260  
celník 194  
cent, centýř (65 kg) 34, 193, 212, 231  
cihly 104  
cizozemci 234  
clo 93, 105  
comendant – velitel 187  
comertia – obchod 187  
confidentia – důvěra 186, 188  
contentacie – spokojenost 190  
continentes – obsah 192  
continentia – obsah 186  
contrabant 206  
cordon 271  
creditores – věřitelé 107, 122, 190  
cuky – nářadí v tiskárně 212
- čeština spisovná 77  
činž 243  
čočka 34  
čtvrtníky 104
- damašek (látka) 156  
damma illata – způsobené škody 207  
dánky – dávky 106  
dávky 51, 170, 241, 243
- debitor – dlužník 190, 204  
dědina vorná, zavázaná robotou plavit  
vory 125  
denár 84  
desky – prkna 98  
dežma – naturální dávky vrchnosti 44,  
105  
dialekty na Moravě 68  
dluh 88, 97, 98, 99, 100–1, 103, 107, 118,  
122, 123, 127, 130, 133, 147, 153, 158, 163,  
165, 178, 180, 186, 190, 191, 198, 205, 220,  
225, 227, 229, 253, 260  
dluhopis 102, 231  
dlužní úpis 217, 228, 235  
dobytek 121, 125  
dobytek slovenský 74  
– svinský 113  
– valašský 121, 158, 166  
donace 60  
dráb 89, 240  
dřevo 242  
duchodní uherskobrodský 206  
dukát 105, 111, 125, 148
- emigranti pobělohorskí 49–50, 86, 145  
exulanti čeští 75, 178, 199 ad.
- faráři evangeličtí 94  
farář jablunkovský 133  
fary 51  
fedrovní list 152  
fedrunek 197  
florén – zlatý 84, 96, 98, 110, 165, 177, 178  
florén moravský 176, 180  
florén rýnský 148, 165  
florén slezský 87, 119  
fluktuace obyvatelstva 54 ad.  
fojt 120 ad.  
– bukovský 131  
– kněždubský 248  
– krasňanský (Čadca) 154  
– žilinský 138, 186  
forman (furman) 89, 120, 193  
fortel 247  
fraucimor 174  
fulauf 185  
furie – zběsilost 188, 222
- garnisie – posádka 188  
gořalka 266  
groše 28  
– bílé 113  
– bílkovské 110  
– míšeňské 125  
gruntovnice 56, 59

gymnasium (trnavské) 54

habáni v. novokřtenci  
hajduci 266, 267  
hajní (hejní) 210, 211, 253  
hejní radějovští 211, 245  
– strážničtí 113, 249  
handl (obchod) 112, 255  
handlíři (obchodníci meziříčtí) 165, 173  
hatě za Strážnicí 246  
hejtman zbojnický 156  
helm – nářadí v tiskárně 212  
hindrování – hindrunek – hindriunek –  
překážky 152, 162, 173  
hodinář brodský 270  
hodiny 270  
holba – dutá míra 154  
hony rolí 114, 115  
hospoda 178, 270  
hranice moravská a slovienská 253  
hrůžky – pohrůžky 241  
husaři beckovští 206  
hutteriáni – novokřtenci 104  
hypoteka 218

Charváti 108, 267  
chmel 133–4  
chotárník 258, 261  
chotár, chotáry – hranice 73, 209, 210,  
238, 239, 240, 250, 258, 271  
chrám – chrámy 51, 160  
– v Trenčíně 111, 126  
– v Trnavě 230  
– ve Skalici 97  
– Veselí n/M. 130

impresi – tiskárna 195, 213  
impressor – knihtiskař 152  
indyh – látka 227, 231  
inkorporované provincie 189  
insolencie – přehmaty 188  
interventi – zákrok 190  
invece – invase 188

jablunkovské hory 187  
jarmark 144  
– pferovský 156  
– skalický 96  
– v Sušici 148  
– v Trnavě 175  
– v Uh. Hradišti 176  
– v Uh. Brodě 83  
– ve Vizovicích 270  
– v Žilině 221  
jazyk český 78  
– německý 106, 148, 222  
ječmen 218, 256, 261, 262  
Jednota bratrská  
jistec 218  
jistky – záruční list 126  
jistota 126

kancelář těšínská 186  
– v Uh. Hradišti 176  
kancléř království českého 93  
karmasin – látka 156  
kaprový plod 100  
kapři uzení 116  
kardinál 90  
kat 89  
klenoty (klinoty) 92  
klobúk 249  
klobouky (obostránky) 84, 177, 200  
knihtiskař 152, 163  
knihy městské 115, 147, 226  
– rychtářské 99  
kolonisace valašská 54, 61, 67, 68  
komendant 174  
kommertie (obchod) 189  
komora uherská 103  
konfoederanti uherští 86  
koně 89, 91, 100, 101, 108, 111, 185, 186,  
206, 239, 252  
konsagirovat 174  
kontrabant 196  
konvent – sjezd stoličný 156  
kopa 98, 118, 119, 125, 262  
kopanice 209, 210, 237  
kopaniny 105  
kontribuce 58  
korec – dutá míra 87  
kostel 159, 160  
kotár, kotáry 72, 205, 246  
kováři strážničtí 211  
kozáci 83 ad.  
koželuh jihlavský 147  
kožich 156  
krávy 207  
krádež 159, 160  
krejcar 100  
krejčf 162, 175  
kroupy – krupy 87  
kruch, kus 197  
kšfiry 239  
kšaft 126, 135  
kueffe – sud  
kumpanie 183  
kunšafy 90, 183, 267  
kupci meziříčtí 165, 172/3  
– rádšfí (srbšfí) 270  
– vratislavšfí 111  
kurotvy 87  
kurucové 18, 58, 252, 254, 265  
kurýr 174  
kůže 266  
– uherská 148  
kvaltuovníci 196  
kvartýr 223  
kyrysar 184

landfríd 144  
lánská vizitace 55  
lánské rejstřfíky 55, 61  
laz (strana hory, pole na stráni) 192

lékař 269  
ležení polní 86  
libra 212, 231  
lignatium (místo k rubání dřeva) 207  
lichva (dobytek) 197, 248, 249  
lípa 211  
list otevřený 104, 134  
logirovati (tábořit) 183  
louka — louky 241, 243  
louky valašské 166  
loutna 96  
lozument (byt) 223

malárna 251  
malíř pražský 211  
marš 183  
marštal 104  
masaři skaličtí 96  
máslo 165, 266  
matriky 56, 59  
máz 165  
měchy 87  
mediis arctoribus (přísnějšími prostředky) 190  
medirovati (prostředkovat) 206  
mejto 93, 105, 206  
měřice (míra na obilí) 96, 218, 243  
měřice moravská 194  
metza trnavská (měřice tr.) 106  
mínce dlouhá (půjčená na dlouhou dobu) 122  
míra (měřice obilí) 73  
míra rži (dutá míra na obilí) 101  
missi list 234  
mistři pláteničtí 167  
mlýn 197  
mlýn na Čadci 153  
— v Čierné  
mlejn na strážnickém panství 209  
mlýn v Svrčinovci 244  
mlynář 244  
— jasenský u Vizovic 160  
— u Olomouce 156  
mostnár (výběrčí na mostě) 170  
motyky 262  
mušketyři 266  
mýto 91  
— mostné 31  
— v Sudoměřicích 246  
mýtný v Kysuc. Nov. Městě 91  
— strážnický 246  
— těšínský 227  
— ve Val. Meziříčí 231

nářečí (dolská) 68  
— na východní Moravě 55, 78  
návlaky 249  
Němci (Germani) 51  
nemocnice v Trnavě 98  
Novokřtenci — habáni 43, 44, 67, 104—6,  
160  
notáři 233

novosadník hor 166, 253

obchod 109, 251—2, 255, 257, 266  
obchodníci jablunkovští 91  
— meziříčtí 32  
— uherští 109  
obilí (obilé) 104, 105, 106, 125, 171, 194,  
197, 198, 215, 217—8, 256  
oblizča 22  
obstávka 100, 101, 176, 189  
obtruk (v tiskárně) 212  
obušek 249  
odhad majetku 60  
oficiál 160  
okov — okovy (vědro) 109, 198  
omastek 125  
ordinace východoslovenské 55  
orig. — originál (původní text) 83 ad.  
orkaf (látka) 26  
osetí 205  
osoh (zisk, prospěch) 266  
osyp — ospy (naturální renta obilí) 20,  
210, 243, 244  
oves 241, 242, 243, 244  
ouroky 107, 124, 218  
ouřad valašský 137  
ovce 207  
ovoce 117

pajt 262  
palatin uherský 149, 164, 185  
pálené (pálinka) 125  
pannifex (soukeník) 49  
pannus (sukno)  
pantofle 114  
pantok 249, 262  
papír 176, 254  
pargamen (pergament) 206  
párie (dobrozdání) 186  
parole (slova) 193  
pas (průsmyk) 158, 177, 252  
pascuatium (místo k pastvě) 207  
paseky 72, 166, 197  
pass — cedule na mejta (propustní list)  
93  
passy 251  
pasunky (pasienky) 247  
patent 58  
patrón český 233  
pečatky (pečeti) 206  
pečeť fojtovská 123  
pečeť městská 180  
pelti — pely (vory) 153, 166, 221  
peníze portovní (daně) 105  
pepř 156, 231  
písař důchodní 261  
pilný mlejn (píla na panství strážnickém)  
209  
písař sušický 147  
— města Veselí n/M. 130  
pivo 51, 104, 108, 110  
— slovenské 72

- pivovar helenkovský 72  
 na placi (na místě) 184  
 plachta 262  
 plátno 84, 88, 91, 96, 109, 110, 120, 186, 191, 253  
 ploquada (obležení) 185  
 pluh 238  
 pohledávka 87, 99, 111, 120, 122, 123, 127, 128, 130, 132, 153, 157, 172, 190, 193, 203, 205, 207, 208, 217, 227–9, 230, 257, 259  
 polesný 242  
 – radějovský 245  
 polturák (peníz) 190  
 popravni mistr 89  
 porta (brána reprezentující usedlost, přeneseně dávka z usedlosti)  
 portovní peníze 105  
 portovní dávky 44  
 portáši – portovní – portače – portari 121, 154, 176, 185, 252, 254  
 poruby (zářezy na holi) 105  
 pořádky uherské 220  
 possesor 187  
 postav (plátna a sukna) 84, 164, 173, 175, 177, 228–9, 246–7, 276  
 postskript (dovětek) 181  
 pozůstalost 256 ad.  
 právo rychtářské v Trnavě 148  
 – – ve Valašských Kloboucích 230  
 právo klobucké 237, 238  
 – v Kysuc. Nov. Městě 133  
 – suché a ohnivé 156  
 – města Těšína 132  
 – uherské 207  
 – žilinské 107, 208  
 pres (příslušenství v tiskárně) 212  
 profiant 176, 183, 196  
 proso 205  
 provisor 64  
 provazník 92  
 průsmyk jablunkovský 158  
 pšenice 218  
 půjčka 107  
 purkmistr 84 ad.  
 purkrabí pražského hradu 86  
 – ve Vizovicích 165  
 rathúz – radvúz – rathouz (radnice) 132, 221, 232, 234  
 radští (srbští) 270  
 rakoš (uherský sněm) 139, 150, 178  
 rebelles (rebelové) 187  
 regent (správce) 109, 205  
 registra panství 61  
 rejnský zlatý 100  
 remenár žilinský 221  
 retunk 206, 238  
 revers 93, 109  
 robota 105, 106, 160, 206, 236, 240  
 robotný muž 88  
 roky (lhůty) 108  
 role ve Skalici 97  
 ručnice 156, 210, 211, 239, 262  
 rybníky skalické 100  
 ryby 87  
 rynek 185  
 rychtář 88 ad.  
 rynský zlatý 193  
 ryvny (plátna) 267  
 ryž (žito) 73, 96, 218  
 řemeslníci 106, 115  
 – přerovští 157  
 řemeslo 51, 105  
 – blanašské 134  
 – kovářské 245  
 – krejčovské 146  
 – soukenické 87  
 – tesařské 160  
 – v Sušici 148  
 řemenár žilinský 221  
 řezník 132  
 řezník neuburský 109  
 sak (vrec) 197  
 salaš 72, 139, 140, 141, 142, 149, 151, 192, 238  
 salaquarda 251  
 sanistr 249  
 sekery 197  
 sekret – sekryt (pečeť) 102, 133, 134, 212, 235  
 sekretář těšínský 186  
 seno 242  
 sigillum (pečeť) 52  
 sjezd brněnský 118  
 – stolice trenčanské 187  
 slepice (dávka) 113, 243  
 slivky 231  
 služnodvorský 254  
 soldateska 181  
 soud stoličný 105  
 – zemanský 105  
 – zemský 172  
 – v Olomouci 164  
 soukenici 69, 179, 227  
 – čeští 50  
 – moravští 49  
 – púchovští 69  
 – vizovičtí 270  
 – žilínští 217  
 soukenický cech v Trenčíně 259, 260  
 stav (jez na řece Moravě) 182  
 stavunek – obstavka 131  
 střevíce 156  
 studánka – studýnka 211  
 súdky plátna 91  
 sukno 85, 156, 246, 270  
 sukuryovat (jít na pomoc) 185  
 sůl 51  
 světlice (světnice, pokoj) 104  
 szatmarský mír 55  
 sýpka 194

šafář 248  
šance jablunkovské 22, 72, 188, 268  
šerhovna (šerha — biřič) 233  
ševci jablunkovští 31, 34  
škoda 216, 219, 236, 237, 265, 266  
škola v Trenčíně 127  
— před Týnem v Praze 204  
školy 51  
španělské jho 86  
špitál v Trenčíně 127  
— v Trnavě 98  
štěpnice 117, 182  
štilstand (mír, příměří) 151, 187, 189  
štráfy (vojenské výpravy) 182  
štuka plátina 96  
štvrtník (usedlý) 231  
šuldprief — šuldpryf 85–6, 102, 126

tabák 265  
temnice (žalář) 269  
termini (hranice) 188  
testament 111  
testimonium (osvědčení) 204  
tiskárny 27–8  
tiskárna v Púchově 27  
— v Trenčíně 28, 211, 223  
— v Žilině 27  
tolar — tolary (široké, říšské, uherské) 35,  
40, 74, 84, 105, 110, 111, 123, 128, 148,  
154, 174, 177, 178, 186, 190, 225, 228  
topelikit (látka) 156  
tovary 112  
tovaryšství (přátelství) 175  
tragač 246  
transakt (dohoda) 139  
třicátek 31, 93  
— ve Skalici 93–4  
třicátníci 31  
třicátník v Hustopeči 103  
— ve Skalici 94  
— v Trenčíně 256  
— v Žilině 225  
tugurium (chata, bouda) 219  
tulec 197  
tutorníci (ochránci) 220  
tygl (nářadí v tiskárně) 212

uhlí dřevěné 210  
— kovářské 242, 245  
uhlíř radějovský 211  
uhliska (místo k pálení dřevěného uhlí)  
210  
ulice v Hustopečích 85  
úřad žilinský 123, 132, 208

urbáře 55, 59, 60  
urbář lednického panství na Slovensku  
49  
urbáře východomoravské 55

vachy (stráže) 188  
valach (pasák) 238, 262  
valení sukna 246  
valcha 246  
vápno 104  
varta (stráž) 188, 205  
verbunk (odvod vojska) 174  
vědro 165  
vidiek 139  
vinice 155, 163  
víno 93, 106, 109, 154, 162, 198, 217  
vinohrad 105, 114, 115  
vejrunek — vejrunkové 147  
vína 87, 193, 217, 227, 231, 257, 259, 260  
vojvoda — vejvoda (valašský rychtář) 71,  
72, 132, 153, 166  
— čadecký 267  
— v Jablunkově 166  
— neslušský 137  
volenství 233, 234  
vozy 238, 239  
vorní grunt (usedlost zavázaná robotou  
plavit dříví) 147  
vorwacha (vojenská stráž) 72  
vreco — vrece — vrecko (pytel) 197  
výběrci 93, 191  
vybranci 207, 267  
výhostný list 58, 83, 84  
výuční list 146

záduší 112  
zahrady 155  
zámečník 156  
záškodní 196  
závdanek 84  
závěť 163  
zběř valašská 174  
zbojníci — zbujnictví 58, 156, 252, 264  
zlatohlav (látka) 156  
zlatý 28, 84, 85, 97, 102, 115, 177  
— rejnský 100  
— uherský 195  
znoje (pot) 192

žejdlík (míra dutá)  
žid — židé 92, 93, 96, 103, 193, 205, 227,  
255, 256, 257  
žito vyškovské (pšenice) 34  
žochy 231